

In mais da pais

Las lingias grassas e finas dal mais schaner 2020

DA DAVID TRUTTMANN / FMR

Trais personas han il nas plain: Tom Leibundgut, Tarzisius Caviezel e Duri Blumenthal. L'emprim na vul betg pli esser cusseglier da la citad da Cuir, l'auter betg pli landamma da Tavau ed il terz betg pli president da la vischnanca da Lumnezia. Forsa ch'els han prendì memia ferm a cor il cussegl da l'astrologia per quest onn: Taddlar dapli sin il cor. Ma malapaina annunzià lur demission, sa mettan gia en posiziun ils proxims gials ubain giaglinas. I giran numms sco Maissen, Mazzetta enfin forsa ad in proxim Blumenthal.

Trais bustabs procuran gia da bell'entschatta da l'onn per emeziuns. Betg il «FEM», mabain il «LUF», il pled rumantsch da l'onn passà. In singul luf fa l'entschatta schaner visita sin la pista da la scola da skis a Sursaissa e sveglia temas e grittas tar chatschadurs, purs e geniturs. Ad ina sairada d'infurmaziun a Glion vegnan radund 300 personas. La sala è fullanada. Paucs dis avant, tar ina sairada d'infurmaziun davart la fitg impurtanta revisiun da la pla-

Sala fullanada a Glion a l'infurmaziun davart il luf la fin da schaner 2020.

FOTO RTR

nisaziun locala da Glion, è stadas preschentadas radund 100 personas. Sche vus stuessas decider tranter ina sairada sur dal luf u sur da la revisiun da la planisaziun locala, co decidessas?

Da trais bustabs tar in unic – il «C». Sche quel bustab sballuna tar la pcd, alura rumpa or en Surselva l'entira «lavina nera». Schegea ch'ozendi n'èsi gnanc pli uschè nair en Surselva. Però la centrala da la Partida cristiandemocratica svizra vul vairamain far

flucs cun cristian, catolic e catechissem. E quai gist sut il presidi dad in anteriur scolar dal gimnasi claustral da Mustér: Gerhard Pfister. Alura pli gugent laschar vegnir en avegnir sin claustra scolars da la China. Quel «C» na sballuna segir betg.

Sco Mustér vul era l'Institut Otalpin Ftan guardar vers ost. La scola media ha memia pauc raps e scolars e tschertga ussa tals en pajais asiatics. Durant il schaner ha ina gruppa da la China gia

fatg vacanzas en l'Institut. Però schon puspè ha il pover «Insti» disfortuna: Il mument per in'offensiva chinaisa è pauc ideal, cun tut ils sgols che vegnan stritgads da la China pervi dal virus da Corona.

Ed entant fan anteriuras scolaras da l'Insti furora litterara: Flurina Badel gudogna il Premi svizzer da litteratura e Romana Ganzoni il Premi grischun da litteratura. Tuttas duas èn auturas rumantschas che scrivan er tudestg. En sasez fissan lur premis la meglra reclama per propagar la maturitad bilingua rumantsch-tudestga a Ftan e Mustér. Tgi che vul sa gea anc adina emprender dasperas mandarin.

A propos linguas: Enconuschais vus André Eilertsen? – Sco quai che la FMR ha rapportà, è el probablmain il pli grond fan dal rumantsch en Norvegia. El taidla e guarda regularmain emissiuns dal Radio Rumantsch, discorra sutsilvan e scriva perfin artitgels davart il rumantsch en il Wikipedia norvegais. Nus schain simplamain: «Bravo og tusen takk.»

Equestas lingias grassas e finas han era anc dà da discutir: Ils da Ladir han ina nova loipa da passlung, preparada cun in rattrac d'ocasiun «Pistenbully Kässbohrer». En Surses datti in nov plevon, in umeneri sco Bud Spencer. Ils da Ramosch mantegnan lur butia che venda en avegnir era «coupes». E cler, Donald Trump ha visità il 50avel Forum d'economia mundial a Tavau e fatg reclama per sasez e per Trump. Ma quai na valesgnanc la paina da vegnir menziunà. Pli impurtant para insatge auter: Il num da la vischnanca dad «Ilanz/Glion» èsi da scriver exact uschia!

In mais da pais

(fmr/dat) Tgeninas èn stadas las lingias grassas e finas dal mais passà en Rumantschia, en Grischun ed insumma? Quai ans dumandain nus da la FMR en la rubrica «In mais da pais» adina la fin da mintga mais. Nus laschain repassar schabetgs e svilups, dain ina survista tematica fitg arbitrar e commentain quai era cun in surrir. Damai ina rubrica «da pais», da «gronda muntada» che «paisa».